

מסכת חגיגה --- פסוקים

<p>איזהו קטן כל שאינו יכול לרכוב על כתפיו של אביו ולעלות מירושלים להר הבית דברי בית שמאי ובית הלל אומרים כל שאינו יכול לאחוז בידו של אביו ולעלות מירושלים להר הבית שנאמר (שמות כג, יד) שלש רגלים</p>	<p>חגיגה ב:א</p>
<p>תקנתם את רבו ואת עצמו לא תקנתם לישא שפחה אינו יכול בת חורין אינו יכול ליבטיל והלא לא נברא העולם אלא לפריה ורביה שנאמר (ישעיהו מה, יח) לא תהו בראה לשבת יצרה אלא מפני תיקון העולם כופין את רבו ועושה אותו בן חורין וכותב לו שטר על חצי דמיו וחזרו בית הלל להורות כדברי בית שמאי</p>	<p>חגיגה ב:ב</p>
<p>דתנו רבנן המדבר ואינו שומע זהו חרש שומע ואינו מדבר זהו אלם זה וזה הרי הן כפקחין לכל דבריהם וממאי דמדבר ואינו שומע זהו חרש שומע ואינו מדבר זהו אלם דכתיב (תהלים לח, יד) ואני כחרש לא אשמע וכאלם לא יפתח פיו</p>	<p>חגיגה ב:ב</p>
<p>והתם מנלן דכתיב (דברים לא, יב) למען ישמעו ולמען ילמדו ותניא למען ישמעו פרט למדבר ואינו שומע ולמען ילמדו פרט לשומע ואינו מדבר</p>	<p>חגיגה ג:א</p>
<p>אמר ר' תנחום חרש באזנו אחת פטור מן הראיה שנאמר (דברים לא, יא) באזניהם והאי באזניהם מבעי ליה באזניהם דכולהו ישראל ההוא מנגד כל ישראל נפקא אי מנגד כל ישראל הוה אמינא אע"ג דלא שמעי כתב רחמנא באזניהם והוא דשמעי ההוא מלמען ישמעו נפקא</p>	<p>חגיגה ג:א</p>
<p>חגר ברגלו אחת פטור מן הראיה שנאמר רגלים והא רגלים מבעי ליה פרט לבעלי קבין ההוא מפעמים נפקא דתניא פעמים אין פעמים אלא רגלים וכן הוא אומר (ישעיהו כו, ו) תרמסנה רגל רגלי עני פעמי דלים ואומר (שיר השירים ז, ב) מה יפו פעמך בנעלים בת נדיב כמה נאין רגליהן של ישראל בשעה שעולין לרגל בת נדיב בתו של אברהם אבינו שנקרא נדיב</p>	<p>חגיגה ג:א</p>
<p>שנאמר (תהלים מז, י) נדיבי עמים נאספו עם אלהי אברהם אלהי אברהם ולא אלהי יצחק ויעקב אלא אלהי אברהם שהיה תחילה לגרים</p>	<p>חגיגה ג:א</p>
<p>אמר רב כהנא דרש רב נתן בר מניומי משום ר' תנחום מאי דכתיב (בראשית לז, כד) והבור רק אין בו מים ממשמע שנאמר והבור רק איני יודע שאין בו מים אלא מים אין בו אבל נחשים ועקרבים יש בו</p>	<p>חגיגה ג:א</p>
<p>מעשה ברבי יוחנן בן ברוקה ורבי אלעזר (בן) חסמא שהלכו להקביל פני ר' יהושע בפקיעין אמר להם מה חידוש היה בבית המדרש היום אמרו לו תלמידיך אנו ומימך אנו שותין אמר להם אף על פי כן אי אפשר לבית המדרש בלא חידוש שבת של מי היתה שבת של ר' אלעזר בן עזריה היתה ובמה היתה הגדה היום אמרו לו בפרשת הקהל ומה דרש בה (דברים לא, יב) הקהל את העם האנשים והנשים והטף אם אנשים באים ללמוד נשים באות לשמוע טף למה באין כדי ליתן שכר למביאייהו אמר להם מרגלית טובה היתה בידכם ובקשתם לאבדה ממני</p>	<p>חגיגה ג:א</p>
<p>אמר להם הקב"ה לישראל אתם עשיתוני חטיבה אחת בעולם ואני אעשה אתכם חטיבה אחת בעולם דכתיב (דברים ו, ד) שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד</p>	<p>חגיגה ג:א</p>
<p>ואני אעשה אתכם חטיבה אחת בעולם שנאמר (דברים יז, כא) ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ</p>	<p>חגיגה ג:א</p>
<p>ואף הוא פתח ודרש (קהלת יב, יא) דברי חכמים כדרבונות וכמסמרות נטועים בעלי אסופות נתנו מרועה אחד למה נמשלו דברי תורה לדרבן לומר לך מה דרבן זה מכוין את הפרה לתלמיה להוציא חיים לעולם אף דברי תורה מכוונין את לומדיהן מדרכי מיתת לדרכי חיים אי מה דרבן זה מטלטל אף דברי תורה מטלטלין</p>	<p>חגיגה ג:ב</p>
<p>בעלי אסופות אלו תלמידי חכמים שיושבין אסופות אסופות ועוסקין בתורה הללו מטמאין והללו מטהרין הללו אוסרין והללו מתירין הללו פוסלין והללו מכשירין שמא יאמר אדם היאך אני למד תורה מעתה תלמוד לומר כולם נתנו מרועה אחד אל אחד נתנן פרנס אחד אמרן מפי אדון כל המעשים ברוך הוא דכתיב (שמות כ, א) וידבר אלהים את כל הדברים האלה אף אתה עשה אזניך כאפרכסת וקנה לך לב מבין לשמוע את דברי מטמאים ואת דברי מטהרים את דברי אוסרין ואת דברי מתירין את דברי פוסלין ואת דברי מכשירין בלשון הזה אמר להם אין דור יתום שר' אלעזר בן עזריה שרוי בתוכו</p>	<p>חגיגה ג:ב</p>
<p>מעשה בר' יוסי בן דורמסקית שהלך להקביל פני ר' אלעזר בלוד אמר לו מה חידוש היה בבהמ"ד היום א"ל נמנו וגמרו עמון ומואב מעשרין מעשר עני בשביעית אמר לו יוסי פשוט ידך וקבל עיניך פשט ידיו וקבל עיניו בכה ר' אלעזר ואמר (תהלים כה, יד) סוד ה' ליראיו ובריתו להודיעם</p>	<p>חגיגה ג:ב</p>
<p>המקמץ והמצרף נחשת והבורסי פטורין מן הראייה משום שנאמר (שמות כג, יז) כל זכורך מי שיכול לעלות עם כל זכורך יצאו אלו שאינן ראויין לעלות עם כל זכורך</p>	<p>חגיגה ד:א</p>
<p>בשלמא נשים כדאמרן אלא עבדים מנלן אמר רב הונא אמר קרא (שמות כג, יז) אל פני האדון ה' מי שאין לו אלא אדון אחד יצא זה שיש לו אדון אחר הא למה לי קרא מכדי כל מצוה שהאשה חייבת בה עבד חייב בה כל מצוה שאין האשה חייבת בה אין העבד חייב בה</p>	<p>חגיגה ד:א</p>
<p>תנו רבנן (שמות כג, יד) רגלים פרט לבעלי קבין דבר אחר רגלים פרט לחיגר ולחולה ולסומא ולזקן ולשאינו יכול לעלות ברגליו</p>	<p>חגיגה ד:א</p>
<p>ושאינו יכול לעלות ברגליו לאתווי מאי אמר רבא לאתווי מפנקי דכתיב (ישעיהו א, יב) כי תבאו לראות פני מי בקש זאת מידכם רמוס חצרי</p>	<p>חגיגה ד:ב</p>
<p>אלא ערל מנלן הא מני רבי עקיבא היא דמרבי לערל כטמא דתניא ר' עקיבא אומר (ויקרא כב, ד) איש איש לרבות את הערל</p>	<p>חגיגה ד:ב</p>

חגיגה ד:ב	עבד שרבו מצפה לו לראותו יתרחק ממנו דכתיב כי תבואו לראות פני מי בקש זאת מידכם רמוס חצרי רב הונא כי מטי להאי קרא בכי (דברים כז, ז) וזבחת שלמים ואכלת שם
חגיגה ד:ב	עבד שרבו מצפה לאכול על שלחנו יתרחק ממנו דכתיב (ישעיהו א, יא) למה לי רוב זבחיכם יאמר השם
חגיגה ד:ב	להאי קרא בכי (איכה ג, כט) יתן בעפר פיהו אולי יש תקוה אמר כולי האי ואולי רבי אמי כי מטי להאי קרא בכי (צפניה ב, ג) בקשו צדק בקשו ענוה אולי תסתרו ביום אף השם
חגיגה ד:ב	רבי אסי כי מטי להאי קרא בכי (עמוס ה, טו) שנאו רע ואהבו טוב והציגו בשער משפט אולי יחנן ה' [אלהי] צבאות
חגיגה ד:ב	רב יוסף כי מטי להאי קרא בכי (משלי יג, כג) ויש נספה בלא משפט אמר מי איכא דאזיל בלא זמניה
חגיגה ה:א	ולא כתיב ויש נספה בלא משפט א"ל והכתיב (קהלת א, ד) דור הולך ודור בא אמר דרעינא להו אנא עד דמלו להו לדרא והדר משלימנא ליה לדומה
חגיגה ה:א	רבי יוחנן כי מטי להאי קרא בכי (איוב ב, ג) ותסיתני בו לבלעו חנם עבד שרבו מסיתין לו וניסת תקנה יש לו
חגיגה ה:א	רבי יוחנן כי מטי להאי קרא בכי (איוב טו, טו) הן בקדושו לא יאמין אי בקדושו לא יאמין במאן יאמין
חגיגה ה:א	כל העושה דבר ומתחרט בו מוחלין לו מיד שנאמר (מלאכי ג, ה) ולא יראוני הא יראוני מוחלין להם מיד
חגיגה ה:א	רבי יוחנן כי מטי להאי קרא בכי (קהלת יב, יד) כי את כל מעשה האלהים יביא במשפט על כל נעלם עבד שרבו שוקל לו שגגות כזדונות תקנה יש לו
חגיגה ה:א	רבי יוחנן כי מטי להאי קרא בכי (דברים לא, כא) והיה כי תמצאן אותו רעות רבות וצרות עבד שרבו ממציא לו רעות וצרות תקנה יש לו
חגיגה ה:ב	(דברים לא, יח) ואנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא אמר רבא אמר הקב"ה אף על פי שהסתרתי פני מהם בחלום אדבר בו
חגיגה ה:ב	אמרו ליה רבנן מאי תיהוי עלן מאפיקורוסין אמר להם (ירמיהו מט, ז) אבדה עצה מבנים נסרחה חכמתם כיון שאבדה עצה מבנים נסרחה חכמתן של אומות העולם
חגיגה ה:ב	רבה בר שילא שמעיה לינוקא דהוה קא קרי (עמוס ד, יג) כי הנה יוצר הרים ובורא רוח ומגיד לאדם מה שיחו אמר עבד שרבו מגיד לו מה שיחו תקנה יש לו
חגיגה ה:ב	(ירמיהו יג, יז) ואם לא תשמעוה במסתרים תבכה נפשי מפני גוה אמר רב שמואל בר איניא משמיה דרב מקום יש לו להקב"ה ומסתרים שמו מאי מפני גוה אמר רב שמואל בר יצחק מפני גאוותן של ישראל שניטלה מהם ונתנה לעובדי כוכבים ר' שמואל בר נחמני אמר מפני גאוותה של מלכות שמים ומי איכא בכיה קמיה הקב"ה והאמר רב פפא אין עציבות לפני הקב"ה שנאמר (דברי הימים א טז, כז) הוד והדר לפניו עוז וחדוה במקומו לא קשיא הא בבתי גואי הא בבתי בראי
חגיגה ה:ב	ובבתי בראי לא והא כתיב (ישעיהו כב, יב) ויקרא אדני ה' צבאות ביום ההוא לבכי ולמספד ולקרחה ולחגור שק שאני חרבן בית המקדש דאפילו מלאכי שלום בכו שנאמר (ישעיהו לג, ז) הן אראלם צעקו חוצה מלאכי שלום מר יבכיון
חגיגה ה:ב	(ירמיהו יג, יז) ודמע תדמע ותרד עיני דמעה כי נשבה עדר ה' אמר ר' אלעזר שלש דמעות הללו למה אחת על מקדש ראשון ואחת על מקדש שני ואחת על ישראל שגלו ממקומן ואיכא דאמרי אחת על ביטול תורה בשלמא למאן דאמר על ישראל שגלו היינו דכתיב כי נשבה עדר ה' אלא למאן דאמר על ביטול תורה מאי כי נשבה עדר ה' כיון שגלו ישראל ממקומן אין לך ביטול תורה גדול מזה
חגיגה ה:ב	ר' יוחנן לבי מדרשא ודרש (ישעיהו נח, ב) ואותי יום יום ידרשון ודעת דרכי יחפצון וכי ביום דורשין אותו ובלילה אין דורשין אותו אלא לומר לך כל העוסק בתורה אפי' יום אחד בשנה מעלה עליו הכתוב כאילו עסק כל השנה כולה
חגיגה ה:ב	וכן במדת פורענות דכתיב (במדבר יד, לד) במספר הימים אשר תרתם את הארץ וכי ארבעים שנה חטאו והלא ארבעים יום חטאו אלא לומר לך כל העובר עבירה אפי' יום אחד בשנה מעלה עליו הכתוב כאילו עבר כל השנה כולה
חגיגה ו:א	אימיה מכאן ואילך אם יכול לעלות ולאחוז בידו של אביו מירושלים להר הבית חייב ואי לא פטור השיב רבי תחת בית הלל לדברי בית שמאי (שמואל א א, כב) וחנה לא עלתה כי אמרה לאישה עד יגמל הנער והביאותיו והא שמואל דיכול לרכוב על כתיפו של אביו הוה א"ל אבוב ולטעמך תיקשי לך חנה גופה מי לא מיחייבא בשמחה אלא חנה מפנקותא יתירתא חייא ביה בשמואל וחשא ביה בשמואל לחולשא דאורחא
חגיגה ו:א	ובית הלל מאי שנא חגיגה דישנה לפני הדיבור דכתיב (שמות כד, ה) ויזבחו זבחים שלמים ראייה נמי הכתיב (שמות כד, ה) ויעלו עולות קסברי בית הלל עולה שהקריבו ישראל במדבר עולת תמיד הואי ובית שמאי סברי עולה שהקריבו ישראל במדבר עולת ראייה הואי
חגיגה ו:ב	דתניא (במדבר כה, ו) עולת תמיד העשויה בהר סיני ר' אלעזר אומר מעשיה נאמרו בסיני והיא עצמה לא קרבה רבי עקיבא אומר קרבה ושוב לא פסקה

חגיגה ז:ב	אלא מה אני מקיים (עמוס ה, כה) הזבחים ומנחה הגשתם לי במדבר ארבעים שנה בית ישראל שבטו של לוי שלא עבדו ע"ז הן הקריבו אותה
חגיגה ז:א	ריש לקיש אמר ראיית פנים בקרבן דאפילו קרבן נמי אין לו שיעור איתיביה (משלי כה, יז) הוקר רגלך מבית רעך התם בחטאות ואשמות כדברי לוי דרבי לוי רמי כתיב הוקר רגלך מבית רעך וכתוב (תהלים סו, ג) אבא ביתך בעולות לא קשיא כאן בחטאות ואשמות כאן בעולות ושלמים
חגיגה ז:ב	אלא קרא למאי אתא לכדאחרים דתניא אחרים אומרים המקמץ והמצרף נחשת והבורסי פטורין מן הראייה שנאמר (דברים טז, טז) כל זכורך מי שיכול לעלות עם כל זכורך יצאו אלו שאין יכולין לעלות עם כל זכורך
חגיגה ח:א	תניא כוותיה דרבי יוחנן (דברים טז, י) מסת מלמד שאדם מביא חובתו מן החולין
חגיגה ח:א	ומנין שאם רצה לערב מערב ת"ל (דברים טז, י) כאשר יברכך ה' אלהיך
חגיגה ח:א	דלמא אתי לעשורי ביו"ט ואי אפשר לעשר ביום טוב משום סקרתא מאי משמע דהאי מסת לישנא דחולין הוא דכתיב (אסתר י, א) וישם המלך אחשורוש מס על הארץ
חגיגה ח:א	ת"ר (דברים טז, יד) ושמחת בחגך לרבות כל מיני שמחות לשמחה מכאן אמרו חכמים ישראל יוצאין ידי חובתן בנדריים ונדבות ובמעשר בהמה
חגיגה ח:ב	מניין שאין נושאין נשים במועד שנאמר (דברים טז, יד) ושמחת בחגך ולא באשתך
חגיגה ח:ב	מי שיש לו אוכלים מרובים ונכסים מועטים מביא שלמים מרובים ועולות מועטות נכסים מרובים ואוכלין מועטין מביא עולות מרובות ושלמים מועטין זה וזה מועט על זה נאמר מעה כסף שתי כסף זה וזה מרובים על זה נאמר (דברים טז, יז) איש כמתנת ידו כברכת ה' אלהיך אשר נתן לך
חגיגה ט:א	מי שלא חג ביו"ט הראשון של חג חוגג את כל הרגל וי"ט האחרון של חג עבר הרגל ולא חג אינו חייב באחריותו על זה נאמר (קהלת א, טו) מעוות לא יוכל לתקון וחסרון לא יוכל להמנות ר' שמעון בן מנסייא אומר איזהו מעוות שאינו יכול להתקן זה הבא על הערוה והוליד ממנה ממזר א"ת בגונב וגוזל יכול הוא להחזירו ויתקן ר"ש בן יוחי אומר אין קורין מעוות אלא למי שהיה מתוקן בתחילה ונתעוות ואיזה זה תלמיד חכם הפורש מן התורה
חגיגה ט:א	איכא למיפרך מה לשביעי של פסח שכן אינו חלוק משלפניו תאמר בשמיני של חג שחלוק משלפניו לאיי אפנויי מופנה מכדי מאי עצרת עצור בעשיית מלאכה הכתיב (דברים טז, ח) לא תעשה מלאכה עצרת דכתב רחמנא למה לי אלא שמע מינה לאפנויי
חגיגה ט:א	ומנין שאם לא חג י"ט הראשון של חג שחוגג והולך את כל הרגל ויום טוב האחרון ת"ל (ויקרא כג, מא) בחדש השביעי תחגו אותו אי בחדש השביעי יכול יהא חוגג והולך החדש כולו ת"ל אותו אותו אתה חוגג ואי אתה חוגג חוצה לו
חגיגה ט:ב	א"ל בר הי הי להלל מאי דכתיב (מלאכי ג, יח) ושבתם וראיתם בין צדיק לרשע בין עובד אלהים לאשר לא עבדו היינו צדיק היינו עובד אלהים היינו רשע היינו אשר לא עבדו
חגיגה ט:ב	וא"ל לר' אלעזר מאי דכתיב (ישעיהו מח, י) הנה צרפתיך ולא בכסף בחרתיך בכור עוני מלמד שחזר הקב"ה על כל מדות טובות ליתן לישראל ולא מצא אלא עניות
חגיגה ט:ב	כל תלמיד חכם שפירש מן התורה עליו הכתוב אומר (משלי כז, ח) כצפור נודדת מן קנה כן איש נודד ממקומו ואומר (ירמיהו ב, ה) מה מצאו אבותיכם בי עול כי רחקו מעלי
חגיגה י:א	זכריה ח, י) וליוצא ולבא אין שלום אמר רב כיון שיוצא אדם מדבר הלכה לדבר מקרא שוב אין לו שלום ושמואל אמר זה הפורש מתלמוד למשנה ור' יוחנן אמר אפילו מש"ס לש"ס
חגיגה י:א	תניא רבי אליעזר אומר יש להם על מה שיסמכו שנאמר (ויקרא כז, ב) כי יפליא (במדבר ו, ב) כי יפליא שתי פעמים אחת הפלאה לאיסור ואחת הפלאה להיתר
חגיגה י:א	רבי יהושע אומר יש להם על מה שיסמכו שנאמר (תהלים צה, יא) אשר נשבעתי באפי באפי נשבעתי וחזרתי בי
חגיגה י:א	ר' יצחק אומר יש להם על מה שיסמכו שנאמר (שמות לה, ה) כל נדיב לבו חנניה בן אחי רבי יהושע אומר יש להם על מה שיסמכו שנאמר (תהלים קיט, קו) נשבעתי ואקימה לשמור משפטי צדקך
חגיגה י:א	במדבר ל, ג) לא יחל דברו הוא אינו מוחל אבל אחרים מוחלין לו
חגיגה י:ב	מיכתב כתיבן לא צריכא לכדאמר ליה רב פפא לאביי ממאי דהאי וחגותם אותו חג לה' זביחה דלמא חוגו חגא קאמר רחמנא אלא מעתה דכתיב (שמות ה, א) ויחוגו לי במדבר הכי נמי דחוגו חגא הוא

	וכי תימא הכי נמי והכתיב (שמות י, כה) ויאמר משה גם אתה תתן בידינו זבחים ועולות דלמא הכי קאמר רחמנא אכלו ושתו וחוגו חגא	חגיגה י"ב
	וחוגו חגא קמאי לא סלקא דעתך דכתיב (שמות כג, יח) ולא ילין חלב חגי עד בקר	חגיגה י"ב
	ויקרא ו, ב) כל הלילה עד הבקר כתיב דלמא אי מהווא הוה אמינא ההוא לעשה כתב רחמנא האי ללאו ללאו כתב קרא אחרינא (דברים טז, ד) ולא ילין מן הבשר אשר תזבח בערב ביום הראשון לבקר	חגיגה י"ב
	רבי אומר (שמות כא, כג) נפש תחת נפש ממון אתה אומר ממון או אינו אלא נפש ממש נאמר נתינה למטה ונאמר נתינה למעלה מה להלן ממון אף כאן ממון	חגיגה י"א
	מיכתב כתיבן לא נצרכא אלא להולכת הדם דתניא (ויקרא א, ה) והקריבו זו קבלת הדם ואפקה רחמנא בלשון הולכה דכתיב (ויקרא א, יג) והקריב הכהן את הכל והקטיר המזבחה ואמר מר זו הולכת אברים לכבש למימרא דהולכה לא תפקה מכלל קבלה	חגיגה י"א
	יכתב כתיבן לא נצרכא אלא לשיעור מקוה דלא כתיבא דתניא (ויקרא טו, ו) ורחץ (את בשרו) במים במי מקוה את כל בשרו מים שכל גופו עולה בהן וכמה הן אמה על אמה ברום שלש אמות ושיערו חכמים מי מקוה ארבעים סאה	חגיגה י"א
	אין דורשין בעריות בשלשה: מ"ט אילימא משום דכתיב (ויקרא יח, ו) איש איש אל כל שאר בשרו איש תרי שאר בשרו חד ואמר רחמנא לא תקרבו לגלות ערוה	חגיגה י"ב
	אלא מעתה דכתיב (ויקרא כד, טו) איש איש כי יקלל אלהיו (ויקרא כ, ט) איש איש אשר יתן מזרעו למולך הכי נמי אלא הנהו מיבעי ליה לרבות את הנכרים שמוזהרין על ברכת השם ועל ע"ז כישראל האי נמי מיבעי ליה לרבות את הנכרים שמוזהרין על העריות כישראל	חגיגה י"ב
	אלא מדכתיב (ויקרא יח, ל) ושמרתם את משמרתי ושמרתם תרי משמרתי חד ואמר רחמנא לבלתי עשות מחקות התועבות אלא מעתה דכתיב (שמות לא, יד) ושמרתם את השבת (שמות יב, יז) ושמרתם את המצות (במדבר יח, ה) ושמרתם את משמרת הקדש הכי נמי	חגיגה י"ב
	ולא במעשה בראשית בשנים: מנא הני מילי דתנו רבנן (דברים ד, לב) כי שאל נא לימים ראשונים יחיד שואל ואין שנים שואלין	חגיגה י"ב
	יכול ישאל אדם קודם שנברא העולם ת"ל (דברים ד, לב) למן היום אשר ברא אלהים אדם על הארץ	חגיגה י"ב
	יכול לא ישאל אדם מששת ימי בראשית ת"ל לימים ראשונים אשר היו לפניך יכול ישאל אדם מה למעלה ומה למטה מה לפנים ומה לאחור ת"ל (דברים ד, לב) ולמקצה השמים ועד קצה השמים מלמקצה השמים ועד קצה השמים אתה שואל ואין אתה שואל מה למעלה מה למטה מה לפנים מה לאחור	חגיגה י"ב
	דאמר רבי אלעזר אדם הראשון מן הארץ עד לרקיע שנאמר למן היום אשר ברא אלהים אדם על הארץ וכיון שסרח הניח הקב"ה ידיו עליו ומיעטו שנאמר (תהלים קלט, ה) אחור וקדם צרתני ותשת עלי כפך	חגיגה י"ב
	ואמר רב יהודה אמר רב עשרה דברים נבראו ביום ראשון ואלו הן שמים וארץ תהו ובהו אור וחשך רוח ומים מדת יום ומדת לילה שמים וארץ דכתיב (בראשית א, א) בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ	חגיגה י"ב
	תהו ובהו דכתיב (בראשית א, ב) והארץ היתה תהו ובהו	חגיגה י"ב
	אור וחשך חשך דכתיב (בראשית א, ב) וחשך על פני תהום	חגיגה י"ב
	רוח ומים דכתיב (בראשית א, ב) ורוח אלהים מרחפת על פני המים	חגיגה י"ב
	מדת יום ומדת לילה דכתיב (בראשית א, ה) ויהי ערב ויהי בקר יום אחד	חגיגה י"ב
	תניא ר' יוסי אומר אוי להם לבריות שרואות ואינן יודעות מה רואות עומדות ואין יודעות על מה הן עומדות הארץ על מה עומדת על העמודים שנאמר (איוב ט, ו) המרגיז ארץ ממקומה ועמודיה יתפלצון	חגיגה י"ב
	עמודים על המים שנאמר (תהלים קלו, ו) לרוקע הארץ על המים	חגיגה י"ב

	הרים ברוח שנאמר (עמוס ד, יג) כי הנה יוצר הרים ובורא רוח	חגיגה יב:ב
	רוח בסערה שנאמר (תהלים קמח, ח) רוח סערה עושה דברו	חגיגה יב:ב
	סערה תלויה בזרועו של הקב"ה שנאמר (דברים לג, כז) ומתחת זרועות עולם	חגיגה יב:ב
	וחכ"א על י"ב עמודים עומדת שנאמר (דברים לב, ח) יצב גבולות עמים למספר בני ישראל	חגיגה יב:ב
	וי"א ז' עמודים שנאמר (משלי ט, א) חצבה עמודיה שבעה	חגיגה יב:ב
	ר"א בן שמוע אומר על עמוד אחד וצדיק שמו שנאמר (משלי י, כה) וצדיק יסוד עולם	חגיגה יב:ב
	א"ר יהודה שני רקיעים הן שנאמר (דברים י, יד) הן לה' אלהיך השמים ושמי השמים	חגיגה יב:ב
	ומחדש בכל יום מעשה בראשית שנאמר (ישעיהו מ, כב) הנוטה כדוק שמים וימתחם כאהל לשבת	חגיגה יב:ב
	רקיע שבו חמה ולבנה כוכבים ומזלות קבועין שנאמר (בראשית א, יז) ויתן אותם אלהים ברוחכ"א על י"ב עמודים עומדת שנאמר (דברים לב, ח) יצב גבולות עמים למספר בני ישראל	חגיגה יב:ב
	שחקים שבו רחיים עומדות וטוחנות מן לצדיקים שנאמר (תהלים עח, כג) ויצו שחקים ממעל ודלתי שמים פתח וימטר עליהם מן לאכול	חגיגה יב:ב
	זבול שבו ירושלים ובית המקדש ומזבח בנוי ומיכאל השר הגדול עומד ומקריב עליו קרבן שנאמר (מלכים א ת, יג) בנה בניתי בית זבול לך מכון לשבתך עולמים	חגיגה יב:ב
	ומנלן דאיברי שמים דכתיב (ישעיהו סג, טו) הבט משמים וראה מזבול קדשך ותפארתך	חגיגה יב:ב
	מעון שבו כיתות של מלאכי השרת שאומרות שירה בלילה וחשות ביום מפני כבודן של ישראל שנאמר (תהלים מב, ט) יומם יצוה ה' חסדו ובלילה שירה עמי	חגיגה יב:ב
	כל הפוסק מדברי תורה ועוסק בדברי שיחה מאכילין אותו גחלי רתמים שנאמר (איוב ל, ד) הקוטפים מלוח עלי שיח ושרש רתמים לחמם	חגיגה יב:ב
	ומנלן דאיברי שמים שנאמר (דברים כו, טו) השקיפה ממעון קדשך מן השמים מכון שבו אוצרות שלג ואוצרות ברד ועליית טללים רעים ועליית אגלים וחדרה של סופה [וסערה] ומערה של קיטור	חגיגה יב:ב
	ודלתותיהן אש שנאמר (דברים כח, יב) יפתח ה' לך את אוצרו הטוב	חגיגה יב:ב
	אמר רב יהודה אמר רב דוד ביקש עליהם רחמים והורידן לארץ אמר לפניו רבש"ע (תהלים ה, ה) לא אל חפץ רשע אתה לא יגורך (במגורך) רע צדיק אתה ה' לא יגור במגורך רע	חגיגה יב:ב
	ומנלן דאיברי שמים דכתיב (מלכים א ח, לט) ואתה תשמע השמים מכון שבתך ערבות שבו צדק משפט וצדקה גנזי חיים וגנזי שלום וגנזי ברכה ונשמתן של צדיקים ורוחות ונשמות שעתיד להיבראות וטל שעתיד הקב"ה להחיות בו מתים	חגיגה יב:ב

חגיגה יב:ב	צדק ומשפט דכתיב (תהלים פט, טו) צדק ומשפט מכון כסאך
חגיגה יב:ב	צדקה דכתיב (ישעיהו נט, יז) וילבש צדקה
חגיגה יב:ב	כשרין גנזי חיים דכתיב (תהלים לו, י) כי עמך מקור חיים
חגיגה יב:ב	וגנזי שלום דכתיב (שופטים ו, כד) ויקרא לו ה' שלום וגנזי ברכה דכתיב (תהלים כד, ה) ישא ברכה מאת השם
חגיגה יב:ב	נשמתן של צדיקים דכתיב (שמואל א כה, כט) והיתה נפש אדוני צרורה בצרור החיים
חגיגה יב:ב	רוחות ונשמות שעתיד להיבראות דכתיב (ישעיהו נז, טז) כי רוח מלפני יעטוף ונשמות אני עשיתי
חגיגה יב:ב	וטל שעתיד הקב"ה להחיות בו מתים דכתיב (תהלים סח, י) גשם נדבות תניף אלהים נחלתך ונלאה אתה כוננתה שם אופנים ושרפים וחיות הקדש ומלאכי השרת וכסא הכבוד
חגיגה יב:ב	מלך אל חי רם ונשא שוכן עליהם בערבות שנאמר (תהלים סח, ה) סולו לרוכב בערבות ביה שמו
חגיגה יב:ב	וחשך וענן וערפל מקיפין אותו שנאמר (תהלים יח, יב) ישת חשך סתרו סביבותיו סוכתו חשכת מים עבי שחקים
חגיגה יג:א	ואמר רב אחא בר יעקב עוד רקיע אחד יש למעלה מראשי החיות דכתיב (יחזקאל א, כב) ודמות על ראשי החיה רקיע כעין הקרח הנורא עד כאן יש לך רשות לדבר מכאן ואילך אין לך רשות לדבר שכן כתוב בספר בן סירא במופלא ממך אל תדרוש ובמכוסה ממך אל תחקור
חגיגה יג:א	אמר רבן יוחנן בן זכאי מה תשובה השיבתו בת קול לאותו רשע בשעה שאמר (ישעיהו יד, יד) אעלה על במתי עב אדמה לעליון יצתה בת קול ואמרה לו רשע בן רשע בן בנו של נמרוד הרשע שהמריד כל העולם כולו עליו במלכותו
חגיגה יג:א	כמה שנותיו של אדם שבעים שנה שנאמר (תהלים צ, י) ימי שנותינו בהם שבעים שנה ואם בגבורות שמונים שנה
חגיגה יג:א	אמר רבי אמי אין מוסרין סתרי תורה אלא למי שיש בו חמשה דברים (ישעיהו ג, ג) שר חמשים ונשוא פנים ויועץ וחכם חרשים ונבון לחש
חגיגה יג:א	אין מוסרין דברי תורה לעובד כוכבים שנאמר (תהלים קמז, כ) לא עשה כן לכל גוי ומשפטים בל ידעום
חגיגה יג:א	אמר להו תנינא בהו (שיר השירים ד, יא) דבש וחלב תחת לשונך דברים המתוקין מדבש וחלב יהו תחת לשונך
חגיגה יג:א	ר' אבהו אמר מהכא (משלי כז, כו) כבשים ללבושך דברים שהן כבשונו של עולם יהיו תחת לבושך
חגיגה יג:ב	חיות אש ממללות במתנייתא תנא עתים חשות עתים ממללות בשעה שהדיבור יוצא מפי הקב"ה חשות ובשעה שאין הדיבור יוצא מפי הקב"ה ממללות (יחזקאל א, יד) והחיות רצוא ושוב כמראה הבזק
חגיגה יג:ב	כתוב אחד אומר (ישעיהו ו, ב) שש כנפים שש כנפים לאחד וכתוב אחד אומר (יחזקאל א, ו) וארבעה פנים לאחת וארבע כנפים לאחת להם לא קשיא כאן בזמן שבהמ"ק קיים כאן בזמן שאין בית המקדש קיים
חגיגה יג:ב	וקרא זה אל זה ואמר וכתוב (משלי כג, ה) התעייף עיניך בו ואיננו ורבנן אמרי אותן שמכסות בהן רגליהם שנאמר (יחזקאל א, ז) ורגליהם רגל ישרה
חגיגה יד:א	כל יומא ויומא נבראין מלאכי השרת מנהר דינור ואמרי שירה ובטלי שנאמר (איכה ג, כג) חדשים לבקרים רבה אמונתך
חגיגה יד:א	אמר ר' יונתן כל דיבור ודיבור שיוצא מפי הקב"ה נברא ממנו מלאך אחד שנאמר (תהלים לג, ו) בדבר ה' שמים נעשו וברוח פיו כל צבאם

:	אמר לו ר"א בן עזריה עקיבא מה לך אצל הגדה כלך מדברותיך אצל נגעים ואהלות אלא אחד לכסא ואחד לשרפרף כסא לישיב עליו שרפרף להדום רגליו שנאמר (ישעיהו סו, א) השמים כסאי והארץ הדום רגלי	חגיגה יד:א
:	(ישעיהו ג, ו) והמכשלה הזאת מאי והמכשלה הזאת דברים שאין בני אדם עומדין עליהן אא"כ נכשל בהן ישנן תחת ידך	חגיגה יד:א
:	(ישעיהו ג, ז) ישא ביום ההוא לאמר לא אהיה חובש ובביתי אין לחם ואין שמלה לא תשימוני קצין עם ישא אין ישא אלא לשון שבועה שנאמר (שמות כ, ו) לא תשא את שם ה' אלהיך לא אהיה חובש לא הייתי מחובשי בית המדרש ובביתי אין לחם ואין שמלה שאין בידי לא מקרא ולא משנה ולא גמרא	חגיגה יד:א
:	לא חרבה ירושלים עד שפסקו ממנה בעלי אמנה שנאמר (ירמיהו ה, א) שוטטו בחוצות ירושלים וראו נא ודעו ובקשו ברחובותיה אם תמצאו איש אם יש עושה משפט מבקש אמונה ואסלח לה	חגיגה יד:א
:	ת"ר ארבעה נכנסו בפרדס ואלו הן בן עזאי ובן זומא אחר ורבי עקיבא אמר להם ר"ע כשאתם מגיעין אצל אבני שיש טהור אל תאמרו מים מים משום שנאמר (תהלים קא, ז) דובר שקרים לא יכון לנגד עיני בן עזאי הציץ ומת עליו הכתוב אומר (תהלים קטז, טו) יקר בעיני ה' המותה לחסידיו בן זומא הציץ ונפגע ועליו הכתוב אומר (משלי כה, טז) דבש מצאת אכול דייך פן תשבענו והקאתו אחר קיצץ בנטיעות רבי עקיבא יצא בשלום	חגיגה יד:ב
:	מר לו מאין ולאין בן זומא אמר לו צופה הייתי בין מים העליונים למים התחתונים ואין בין זה לזה אלא שלש אצבעות בלבד שנאמר (בראשית א, ב) ורוח אלהים מרחפת על פני המים כיונה שמרחפת על בניה ואינה נוגעת	חגיגה טו:א
:	אימת הוי ביום הראשון הבדלה ביום שני הוא דהואי דכתיב (בראשית א, ו) ויהי מבדיל בין מים למים	חגיגה טו:א
:	קיצץ בנטיעות עליו הכתוב אומר (קהלת ה, ה) אל תתן את פיך לחטיא את בשרך מאי היא חזא מיטטרון דאתיהבא ליה רשותא למיתב למיכתב זכוותא דישראל אמר גמירא דלמעלה לא הוי לא ישיבה ולא תחרות ולא עורף ולא עיפוי שמא חס ושלום ב' רשויות הן אפקוהו למיטטרון ומחיוהו שיתין פולסי דנורא א"ל מ"ט כי חזיתיה לא קמת מקמיה איתיהבא ליה רשותא למימחק זכוותא דאחר	חגיגה טו:א
:	ור"מ היכי גמר תורה מפומיה דאחר והאמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן מאי דכתיב (מלאכי ב, ז) כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו כי מלאך ה' צבאות הוא אם דומה הרב למלאך ה' צבאות יבקשו תורה מפיהו ואם לאו אל יבקשו תורה מפיהו	חגיגה טו:ב
:	אמר ר"ל ר"מ קרא אשכח ודרש (משלי כב, יז) הט אונך ושמע דברי חכמים ולבך תשית לדעתי לדעתם לא נאמר אלא לדעתי	חגיגה טו:ב
:	רב חנינא אמר מהכא (תהלים מה, יא) שמעי בת וראי והטי אונך ושכחי עמך ובית אביך	חגיגה טו:ב
:	רבי מאי דכתיב (שיר השירים ו, יא) אל גנת אגוז ירדתי לראות באבי הנחל וגו' למה נמשלו ת"ח לאגוז לומר לך מה אגוז זה אע"פ שמלוכלך בטיט ובצואה אין מה שבתוכו נמאס אף ת"ח אע"פ שסרח אין תורתו נמאסת	חגיגה טו:ב
:	ר"ע עלה בשלום וירד בשלום ועליו הכתוב אומר (שיר השירים א, ד) משכני אחרוך נרוצה ואף רבי עקיבא בקשו מלאכי השרת לדוחפו אמר להם הקב"ה הניחו לזקן זה שראוי להשתמש בכבודי	חגיגה טו:ב
:	מרבבות קדש אות הוא ברבבה שלו ורבי אבהו אמר (שיר השירים ה, א) אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן (דברים לג, ב) (ואתא י' דגול מרבבה דוגמא הוא ברבבה שלו	חגיגה טז:א
:	וריש לקיש אמר (ישעיהו מח, ב) השם צבאות שמו אדון הוא בצבא שלו ורבי חייא בר אבא א"ר יוחנן (מלכים א יט, יא) לא ברוח ה' ואחר הרוח רעש לא ברעש ה' ואחר הרעש אש לא באש ה' ואחר האש קול דממה דקה והנה ה' עובר	חגיגה טז:א
:	כל שלא חס על כבוד קונו רתוי לו שלא בא לעולם:מאי היא ר' אבא אמר זה המסתכל בקשת רב יוסף אמר זה העובר עבירה בסתר מסתכל בקשת דכתיב (יחזקאל א, כח) כמראה הקשת אשר יהיה בענן ביום הגשם כן מראה הנגה סביב הוא מראה דמות כבוד השם	חגיגה טז:א
:	כל העובר עבירה בסתר כאילו דוחק רגלי שכינה שנא' (ישעיהו סו, א) כה אמר ה' השמים כסאי והארץ הדום רגלי	חגיגה טז:א
:	מאי דכתיב (מיכה ז, ה) אל תאמינו ברע אל תבטחו באלוף אם יאמר לך יצר הרע חטוא והקב"ה מוחל אל תאמן (שנא') אל תאמן ברע ואין רע אלא יצר הרע שנאמר (בראשית ת, כא) כי יצר לב האדם רע ואין אלוף אלא הקב"ה שנאמר (ירמיהו ג, ד) אלוף נעורי אתה	חגיגה טז:א
:	שמה תאמר מי מעיד בי אבני ביתו וקורות ביתו של אדם הם מעידין בו שנאמר (חבקוק ב, יא) כי אבן מקיר תזעק וכפיס מעץ יעננה	חגיגה טז:א
:	וחכ"א נשמתו של אדם מעידה בו שנאמר (מיכה ז, ה) משכבת חיקך שמור פתחי פיך אי זו היא דבר ששוכבת בחיקו של אדם הוי אומר זו נשמה	חגיגה טז:א

ר' זריקא אמר שני מלאכי השרת המלוין אותו הן מעידין בו שנאמר (תהלים צא, יא) כי מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכיך	חגיגה א:זא
וחכ"א אבריו של אדם מעידין בו שנאמר (ישעיהו מג, יב) ואתם עדי נאם ה' ואני אל	חגיגה א:זא
(ויקרא א, ב) דבר אל בני ישראל וסמך בני ישראל סומכין ואין בנות ישראל סומכות	חגיגה ט:ב
והאמר אביי מצוה למימני יומי דכתיב (ויקרא כג, טז) תספרו חמשים יום	חגיגה י:ב
ומצוה למימני שבועי דכתיב (דברים טז, ט) שבעה שבועות תספר לך	חגיגה י:ב
א"ר אושעיא וריש לקיש אמר (שמות כג, טז) וחג הקציר איזהו חג שאתה חוגג וקוצר בו הוי אומר זה עצרת	חגיגה י:א
תניא אידך (ויקרא כג, ז) כל מלאכת עבודה לא תעשו לימד על חולו של מועד שאסור בעשיית מלאכה דברי ר' יוסי הגלילי	חגיגה י:א
רבי עקיבא אומר אינו צריך הרי הוא אומר (ויקרא כג, ד) אלה מועדי ה' וגו' במה הכתוב מדבר אם בראשון הרי כבר נאמר שבתון אם בשביעי הרי כבר נאמר שבתון הא אין הכתוב מדבר אלא בחולו של מועד ללמדך שאסור בעשיית מלאכה	חגיגה י:א
ובית הצביטה וכו' מאי בית הצביטה א"ר יהודה אמר שמואל מקום שצובטו וכן הוא אומר (רות ב, יד) ויצבט לה קלי	חגיגה כ:ב
הכלי מצרף מה שבתוכו לקדש אבל לא תרומה:מנה"מ א"ר חנין דאמר קרא (במדבר ז, יד) כף אחת עשרה זהב מלאה קטרת הכתוב עשאו לכל מה שבכף אחת	חגיגה כ:ב
אמר רבי יהושע בן לוי דאמר קרא (שופטים כ, יא) ויאסף כל איש ישראל אל העיר כאיש אחד חברים הכתוב עשאו כולן חברים	חגיגה כ:א